Šioje sluoksnio dalyje su žmogaus veikla sietinų radinių neaptikta.

Šurfe 4 80 cm gylyje atidengtas tamsiai pilkos ir pilkos spalvos žemės sluoksniai, kurie tęsėsi iki įžemio (1,1 m gylio). Šiuose sluoksniuose radinių neaptikta. Šurfo PR sienutės pjūvyje, 0,8–1,1 m gylyje, fiksuoti 3 akmenys, jų dydis siekė apie 15x15 cm. Greta akmenų fiksuotas permaišytas tamsiai pilkos spalvos gruntas su smulkiais raudonos spalvos plytų trupiniais, kalkinio skiedinio priemaiša. Panašu, kad sienutės pjūvyje fiksuoti akmenys galėtų būti siejami su galima architektūrine struktūra, kuri tęsiasi į PR, už tirto ploto ribų.

Didžioji St. 60

The 2022 field evaluation (4 test pits totalling 16 m^2) at the site of an electric main trench at Didžioji St. 60 in Kėdainiai Old Town revealed at a depth of 1–2 m in Test Pit 2 (Fig. 1) a 17th-century cultural layer containing sherds of household pottery. Clearer dating of its upper part (to a depth of 1.5 m) was possible on the basis of a coin found at a depth of 1.5 m: a 166 (?) John II Casimir shilling. The dark grey soil layer to a depth of 1.9–2 m was dated to the first half of the 17th century.

At a depth of 0.9–1.75 m, Test Pit 3 yielded a dark grey soil layer containing sherds of household pottery and several sherds of stove tiles with a cloudy green glaze as well as a 1666 John II Casimir shilling and 1650 Rīga Christina shilling (Fig. 2). Based on these finds, the layer was dated to the second half of the 17th century. The mixed brown gravel layer recorded at a depth of 1.7–1.9 m contained sherds of household pottery and a sherd from a lattice stove tile (*Gitterkachel*), on the basis of which, this part of the layer should be ascribed to the late 16th – first half of the 17th century.

Vismantas Muralis

Radvilos gatvė 19

2022 m. balandžio 13 d.–rugpjūčio 25 d. sklype Didžioji g. 19 (Kėdainiai) buvo vykdomi žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai. Archeologiniai tyrimai atlikti greta pastato pamatų, kur vykdyti hidroizoliacijos, drenažo, lietaus nuotekynės įrengimo darbai. Pastate yra įsikūręs Kėdainių krašto muziejus. Sklypas patenka į Kėdainių senamiesčio (UK 16074), senojo miesto vietos (UK 5148) ir Kėdainių senojo regulos karmelitų vienuolyno pastatų komplekso (UK 1397) teritorijas.

Kėdainių senosios regulos karmelitų vienuolynas įsteigtas apie 1704–1709 m. Manoma, kad fundatoriai buvo Radvilos – tuo metu Kėdainius valdęs Liudvikos Karolinos Radvilaitės (1667–1695) vyras Neuburgo kunigaikštis Karolis III Pilypas Wittelsbachas. Kėdainių karmelitų vienuolyno valda buvo suformuota XVIII a. viduryje, sujungus 11 miesto gyventojų sklypų, suplanuotų XVI a. pabaigoje tarp Didžiosios ir Arklių (dabar Radvilų) gatvių. Sklypai ir jų savininkai išvardyti 1604, 1624, 1663, 1739 m. miesto inventorių sąrašuose. Vienuolyno teritorija išliko nepakitusi iki panaikinant vienuoliją ir uždarant vienuolyną 1832 m. Carinė kariuomenė karmelitų vienuolyno pastatuose buvo įsikūrusi iki pat Pirmojo pasaulinio karo. 1958 m. pastatuose įsikūrė Kėdainių elektros aparatūros gamykla. Restauruotame vienuolyno pastate 2000 m. įsikūrė KėKM.

Žvalgomųjų tyrimų metu kasti 7 šurfai (bendras 17 m^2 plotas). Paskui greta pastato pamatų atlikti žvalgymai apie 1 m pločio ir iki 0,8–1 m gylio, apie 158 m^2 plote. Tirtuose šurfuose 1, 5, 6, 7 aptikti 1,05–1,7 m storio supiltiniai sluoksniai, formuoti XX a. pabaigoje tvar-

1 pav. Šurfas 2 baigus kasimo darbus iš P. K. Duderio nuotr.

Fig. 1. Test pit 2, as seen from the S after its completion.

2 pav. Odos fragmentai iš šurfo 2. K. Duderio nuotr.

Fig. 2. Leather fragments from Test Pit 2.

kant pastato pamatus. Šurfuose 3 ir 4 po minėtu sluoksniu aptiktas 0,2–1,4 m storio XVII a. II pusėje–XVIII a. pradžioje formuotas kultūrinis sluoksnis. Taip pat šurfuose 1, 2 ir 7 rastos XVII a. mūro liekanos. Reikia paminėti, kad šurfe 2, po XX a. formuotu supiltiniu sluoksniu, 1,35 m gylyje nuo žemės paviršiaus, atidengti 1,15 m storio XVI a. pabaigoje–XVIII a. pradžioje formuoti sluoksniai. Dėl sudėtingo kasimo sąlygų giliau nebuvo kasama, o išgręžtas 80 cm gylio gręžinys ir aptiktas tapatus sluoksnis (1 pav.). Įžemis nepasiektas. Šurfe aptikta keramikos šukių, Jono Kazimiero šilingas, odos fragmentų (328 vienetai). Tarp jų surasta avalynės – auliukinio pado fragmentų (2 pav.). Pasak dr. A. Puškoriaus, dėl trumpo gamybos laikotarpio ir gaminio brangumo tokios avalynės radiniai yra reti mūsų regiono archeologinėje medžiagoje. Taip pat šurfe aptikta gyvulių kaulų. Galima pastebėti, kad rūšinė ištirtų kaulų sudėtis yra kiek neįprasta Lietuvos miestams ir miesteliams, nes miestuose paprastai aptinkama daugiau galvijų ir kiaulių, bet mažiau avių ar ožkų liekanų.

Žvalgymų metu aptikti piltiniai smėlio ir smulkaus žvyro sluoksniai, jie formuoti vykdant įvairius rekonstrukcinius darbus. Sluoksniuose aptikta XX a. II puse–XXI a. pradžia datuojamų radinių, įžemis ar vertingas archeologinis sluoksnis nebuvo pasiektas.

Radvilos St. 19

The field evaluation (7 test pits totalling 17 m^2 and the survey of roughly 158 m^2) beside the building foundation at Radvilos St. 19, Kėdainiai, exposed 1.05–1.7 m thick fill layers, below which in Test Pits 3–4 lay a late 17th – early 18th-century cultural layer. Test Pit 2

reached a depth of 3.25 m from the present-day surface (Fig. 1), revealing a late 16th – early 18th-century cultural layer with contemporaneous finds. 323 leather fragments were collected (Fig. 2).

KERNAVĖ

Rokas Vengalis,
Mindaugas Pilkauskas

Kriveikiškio gatvė 1

2022 m. atlikti žvalgomieji tyrimai Kernavėje, Kriveikiškio g. 1 (Širvintų r.). Sklypas patenka į XV–XX a. Kernavės miestelio teritoriją. Anksčiau tyrimų šio sklypo teritorijoje nevykdyta. Artimiausi archeologiniai tyrimai vykdyti tiesiant centralizuotą vandentiekio ir nuotekų sistemą Kernavėje. Ties planuojamu tirti sklypu tyrinėta gana daug šurfų ir perkasų, išsidėsčiusių palei gatves arba jų vietoje. 2011 ir 2013 m. vykdyti archeologiniai tyrimai apatinėje dalyje, į Š nuo sklypo, esančio pėsčiųjų tako vietoje. Ten dviejose perkasose fiksuoti archeologiniai sluoksniai su seniausiais radiniais, siekiančiais XV a. Abiejose perkasose rasta 16 Jono Kazimiero monetų ir vienas Kazimiero denaras (1472–1492 m.). Monetų gausą turėtų paaiškinti šioje vietoje buvęs kelias. Į R nuo sklypo tirti 2 šurfai, kuriuose aptikta radinių tik maišytame kelio statybos metu suformuotame sluoksnyje. Radiniai datuoti XVII–XIX a. (*ATL 2011 metais*, 2012, p. 389–392; *ATL 2013 metais*, 2014, p. 303–309). Sklypo ŠR pakraštyje 2014 m. tirtoje perkasoje rasta XVIII–XX a. radinių šviesiai pilko ir smėlingo dirvožemio sluoksnyje. Buvo aptikta žiestos ir apžiestos keramikos šukių. Taip pat rastas objektas, traktuotas kaip stulpavietė, joje buvo 4 akmenys ir kelios smulkios žiestos ir apžiestos keramikos šukės (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 96–100).

2022 m. žvalgomųjų tyrimų metu ištirti 6 šurfai, visi 1x1 m dydžio. Šurfai buvo išdėstyti siekiant patikrinti visas vietas, kuriose ateityje bus vykdomi grunto judinimo darbai. **Šurfas 1** kastas lygioje, planuojamo perstatyti namo vietoje (1 pav.). Nuo paviršiaus iki 5–10 cm gylio buvo velėnos sluoksnis su humusingu vidutiniu smėliu. Po velėna buvo iki 5 cm storio supiltinio žvirgždo sluoksnis ir supiltinio stambaus smėlio sluoksnis, siekęs 5–10 cm storio. Šie sluoksniai sietini su įvažiavimo į sklypo kiemą formavimu. Po stambiu smėliu atidengtas pilkas maišyto priesmėlio sluoksnis, siekęs iki 10 cm storio. 30–40 cm gylyje šurfe atidengtas labai tamsiai pilko priesmėlio sluoksnis, laikomas pirmuoju kultūriniu sluoksniu (KS1). Šis sluoksnis buvo 55–60 cm storio ir siekė iki 90–95 cm

1 pav. Šurfas 1, R siena su pažymėtais kultūriniais sluoksniais KS1 ir KS2. M. Pilkausko nuotr.

Fig. 1. The E wall of Test pit 1 with cultural layers KS1 and KS2 marked.